

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne bede ministeren bekræfte, at det naturligvis er et vink med en vognstang, men at det ikke er noget, man er tvunget til at følge. Men i virkeligheden er det jo da det, man også gjorde netop i brevet sidste år eller forrige når, hvornår det var, at man opfordrede en udbyder til at sige: Er det ikke så vigtigt, at det her skal med? Overvej det nu en ekstra gang, inden I siger nej.

Og det står nu her i bemærkningerne, det stod på en anden måde sidste gang, men til syvende og sidst er det da klart, at det er udbyderen, der til sidst selv beslutter, om man vil eller man ikke vil. Men man kan jo ikke komme her og sige, at det ikke betyder noget som helst, når det står i nogle bemærkninger. Det har hr. Jens Rohde ret i, selvfølgelig skal det betyde noget.

Det er opfordringen til at overveje en ekstra gang, om de er der eller ikke er der. Og så håber nogle af os, at det ender i en positiv beslutning.

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Der er to vink i bekendtgørelsen. Det ene vink går ud på, at vi vil have de brede, folkeoplysende programmer med, f.eks. DK 4. Det er formuleret præcis sådan, som hr. Peter Duetoft og jeg har aftalt i sin tid at det skulle stå.

Og så er der et andet vink, nemlig at minoritetsgruppers programmer skal medtages. Men der står ikke »skal«, og netop derfor må vi kalde det et vink.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af lovforslag nr. L 231: Forslag til lov om ændring af lov om leje af erhvervslokaler m.v. (erhvervslejelov), lov om leje og lov om leje af almene boliger. (Ophævelse af lejeforhold som følge af overtrædelse af forbud nedlagt i medfør af lov om forbud mod besøgende i bestemte lokaler).

Af by- og boligministeren (Lotte Bundsgaard). (Fremsat 27/4 2001).

Sammen med denne sag foretoges:

22) Første behandling af lovforslag nr. L 234: Forslag til lov om forbud mod besøgende i bestemte lokaler.

Af justitsministeren (Frank Jensen). (Fremsat 27/4 2001).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil godt starte med at takke såvel justitsministeren som boligministeren for de fremsatte lovforslag. Og det gør jeg, fordi vi godt ved, hvor svært det har været at finde den rette balance i et sådant udspil.

Og så megen mere ros mener jeg faktisk der bør falde i forhold til det her meget hurtige initiativ, et initiativ, som vi til gengæld også er enige i klart var nødvendigt, som det også fremgår af såvel politiets som anklagemyndighedens vurdering af situationen.

Der hersker ingen tvivl i Socialdemokratiet om, at bl.a. disse hashklubber, som er skudt op rundt omkring i landet, absolut ikke er det bedste sted for unge mennesker at komme. Vi ved, at disse miljøer typisk præges af stofmisbrug, herunder også hårde stoffer, ligesom der findes hasardspil og anden form for kriminalitet.

Det kan da godt være, at der er nogle unge, der føler, at det er harmløst at starte med at komme sådan et sted for at benytte f.eks. spillemaskiner eller lignende, men netop afstanden fra det harmløse til den kriminelle løbebane er set med vores øjne meget kort. Derfor ser vi faktisk også det her udspil som et godt led i den kriminalpræventive indsats, som der bør være over for vores unge.

Der er et andet element, som jeg også synes er meget væsentligt i forhold til det her indgreb, og det er, at det kan – og det har vi også stor forstå-

else for – være en overordentlig stor belastning for beboere i nærområdet. Det er jo ikke kun den støjende adfærd, men også forråelsen af nærmiljøet, der helt klart skaber uacceptable forhold for disse mennesker, og også set ud fra den vinkel er vi som sagt glade for det her udspil.

Måden, justitsministeren har grebet sagen an på, kan vi også støtte. Vi mener, der er taget de retssikkerhedsmæssige hensyn, som der bør tages i forhold til disse foretagender.

Tilsvarende kan vi også støtte boligministerens lovforslag. Også her finder vi, at boligministeren har fundet en god balance netop ved at lægge snittet i forlængelse af justitsministerens, således at det er ophævelsesgrund for udlejere i lejeforholdet, hvis lejer eller andre straffes for at have modtaget besøgende i strid med politiets påbud.

Det betyder bl.a., at hvis det skulle forekomme, at f.eks. en hashklub fortsætter, efter at politiet har nedlagt forbud, ja, så vil udsættelse af lejere kunne ske væsentlig hurtigere end i dag, og det er faktisk også af stor betydning for os, at det kan ske.

Så som det nok er fremgået af det, jeg har sagt her, kan Socialdemokratiet støtte de to fremsatte forslag, og det er vores håb, at det vil være muligt at få dem færdigbehandlet i denne her samling. Jeg vil sige, at jo før vi kan få sat en stopper for de her hashklubvirksomheder, jo bedre er det set med vores øjne.

Karsten Nonbo (V):

Jeg vil sige, som jeg sagde om lømmelpakken: Det er godt, hvis det bliver bedre, men det var bedre, hvis det blev godt.

Venstre er fuldstændig enig med regeringen i intentionerne i det her lovforslag, nemlig bekæmpelse af hashklubber, ulovlige spillebuler, hælerbarer og andre lyssky virksomheder, som rodfæster sig i diverse baggårde, og som helt forpester tilværelsen for de omkringboende.

Men spørgsmålet er, om det, der ligger her, er praktisk anvendeligt. Jeg er desværre bange for, at er som at skyde elefanter med pusterør og flækærter eller papirkugler. Det tager tid, og det giver god træning for lungerne, men elefanten mærker nok ikke noget. Nej, det kan gå hen og blive en stor papirkrig.

Jeg tænker på som punkt 1, at man jo først skal have rygterne om, at der sker noget ulovligt, ja, ligefrem strafbart, frem til politiet. Så skal politiet ud at efterforske, der skal uddeles nogle

bøder for at dokumentere, at det nu også er sådan et sted.

Herefter træder den store maskine i gang; man skal ud at meddele en advarsel til ejendommens besidder, når man får fundet ham. Efterfølgende skal politiet beslutte, om der skal være et forbud. Det skal højst gælde i 3 måneder, så skal det forlænges, det skal forkyndes, det skal skiltes, det skal annonceres. Påbudet kan påklages til justitsministeren, der kan være domstolsprøvelse, senere kommer der måske en erstatningssag. Alene det cirkus, som jeg i ånden kan se der opstår omkring skiltningen ved ejendommen: Hvem tror mon på, at en rockerklub lader sådan et skilt hænge, hvor der står »Adgang forbudt, politiet« ved siden af deres besiddelser? Det bliver nok ændret til »Adgang forbudt for politiet«.

Jeg kan se, at der i lovforslag nr. L 234 i § 5 står, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Der står ikke noget om Christiania. Det vil sige, at så må loven også gælde for Christiania. Mon de vil lade sådan et skilt hænge? Og så kommer der problematikken: Hvem er i grunden ejer, og hvem er lejer af Christiania; det er der vist ikke rigtig nogen der ved.

Eller hvad med Sandholmlejren? Vil den her lov medføre et forbud mod besøgende i Sandholmlejren og efterfølgende opsigelse af Udlændingestyrelsen?

Der kan også stilles mange seriøse spørgsmål. Hvor skelner man mellem, hvem der er de nærmeste pårørende, som kommer der? Hvornår er det en politisk forening eller en anden meningsbefordrende samling? Hvad med dem, der går ind for fri hash og har den mening, må de stadig væk komme på stedet?

Hvis man nu i stedet for brugte alle de her ressourcer på ransagninger, ransagninger og ransagninger i de ejendomme og stresser de mennesker ud, der foretager ulovlige handlinger, så tror jeg, vi er nået rigtig langt også.

Desværre tror jeg også, at det her kan medføre, at alle de, der begår disse ulovlige handlinger, som vi endelig får nedlagt forbud imod, i mellemtiden, når de kan mærke, at nu strammer rebet, flytter et andet sted hen, og så starter skiltecirkuset forfra.

Det var sådan de mere negative ting, men der skal overhovedet ikke herske tvivl om, at vi fra Venstres side støtter intentionerne i lovforslagene, og vi skal gøre hvad som helst konstruktivt for at være med til til sidst at kunne stemme for. Det regner jeg med at vi kan nå frem til, så det

her er sådan den mere skeptiske side, jeg har gjort rede for.

Men det skal ikke skorte på, at vi vil medvirke positivt og konstruktivt til at komme det her uvæsen til livs. Det skal bare være på en måde, der batter, og ikke på en måde, der fremmer beskæftigelsesterapien.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg sidder egentlig og bliver lidt forundret over at høre hr. Karsten Nonbo på Venstres vegne komme med den her svada, og det gør jeg ud fra, at politi og anklagemyndighed faktisk meget klart har udtrykt ønske om at få en hjælpende hånd. Gør det ikke indtryk på Venstre? Det er, som om man kun kan finde, jeg havde nær sagt, håret i suppen, og så skal der kritiseres.

Jeg vil godt spørge hr. Karsten Nonbo: Synes Venstre ikke, det betyder noget, at både politi og anklagemyndighed rent faktisk har ønsket at få nogle yderligere redskaber end dem, de har i dag?

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jo, selvfølgelig gør det det, og det er også derfor, at vi vil gøre alt, hvad vi overhovedet kan, for på en konstruktiv måde at være med til at få det bedst mulige ud af forslagene. Det gør, at vi er nødt til at se på de knaster, der måtte være.

Det gør også indtryk på os, når andre siger, f.eks. Advokatrådet, at der findes de fornødne instrumenter i øjeblikket, og det er dem, vi nødig ser flyttet væk og brugt til beskæftigelsesterapi, men hellere til rene ransagninger, så vi følger forbrydelserne.

Jeg sagde jo også, at det sådan var de mere forbeholdne sider af sagen, men jeg regner med, at vi når til en fælles forståelse, hvor vi får fjernet de knaster, som jeg har nævnt her.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jamen så er jeg nødt til at spørge hr. Karsten Nonbo én gang til: Hvad er det så, Venstre godt vil have?

Vi har ikke lagt skjul på, jeg mener heller ikke, justitsministeren og boligministeren på noget tidspunkt har lagt skjul på, at det her vil være en vanvittig svær balance at finde. Det sagde jeg også i mit eget ordførerindlæg.

Hvad er det, Venstre gerne vil have? Hvordan skal det se ud set med Venstres øjne? Skulle vi ikke høre lidt om det heroppefra så?

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jo, men jeg skal da gerne gentage, at det, vi gerne vil, er, at vi vil have mere politi på gaden og ikke bag skrivebordene, vi vil ud og bekæmpe kriminaliteten, og det er dér, jeg måske kan frygte, at anklagemyndigheden bruger for meget tid på at skrive omkring de påbud her. Det er dét, som jeg kan være lidt skeptisk over for.

Men vi vil selvfølgelig bekæmpe den kriminalitet, og derfor tilsiger vi også, at vi vil medvirke positivt, men vi skal medvirke til noget, der virker.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Og så får fru Lissa Mathiasen den sidste korte bemærkning i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jamen så begynder vi forfra. Så vil jeg godt spørge hr. Karsten Nonbo og Venstre: Når nu politi og anklagemyndighed siger, at det ikke er nok, og de beder om hjælp til at få nye redskaber, hvad er det så for nye redskaber, Venstre gerne vil stille til rådighed, når man netop fra politi og anklagemyndigheds side har ønsket nogle nye redskaber? Det er ikke de bestående, de beder om at få lov til at beholde, de beder om at få nye. Hvad er så Venstres svar på dét? Det er dét, jeg ikke synes vi hører. Vi hører ikke andet end kritik.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Og så er det hr. Karsten Nonbo og derefter hr. John Vinther som ordfører.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Jamen jeg kan kun tilsige, at det er at bruge de redskaber, vi har, på en ordentlig måde, og hvis det her kan medvirke til noget ekstra, så har jeg ikke sagt fra, jeg har sagt, at vi vil se konstruktivt og kritisk på det og være med til at komme til en fælles løsning.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. John Vinther som ordfører.

John Vinther (KF):

Jeg vil godt sådan måske lidt utraditionelt starte med konklusionen, og konklusionen er, at Det Konservative Folkeparti kan støtte begge de to lovforslag, vi her behandler. Det kan godt være, at der undervejs under udvalgsbehandlingen vil komme nogle små ting, som vi mener skal ændres. Det kan jeg allerede godt nu varsle, at det er der, men det store billede er, at vi er enige i lovforslagenes intentioner, og vi kan støtte dem.

Vi er slet ikke i tvivl om, at det skaber en enorm utryghed hos de omkringboende, når de kan konstatere, at et lokale i en ejendom huser en såkaldt hashklub. Det er altså ikke rart at være nabo til sådan en størrelse med alt, hvad deraf følger.

Der skal såmænd nok være dem, der mener, at hashklubber er noget forholdsvis uskyldigt noget. Det er det efter vores opfattelse bestemt ikke. Det er slemt nok i sig selv, at de findes. Men forholdet er jo det, at disse hashklubber ofte trækker en hale af grovere kriminalitet med sig, og i bemærkningerne nævnes det også, at det er politiets erfaring, at der i flere af hashklubberne foregår organiseret narkohandel og handel med tyvekoster. Det kan vi naturligvis ikke acceptere. Det skal bekæmpes.

Vi er heller ikke i tvivl om, at den eksisterende lovgivning ikke er tilstrækkelig. Politiet kan stresser hashklubberne, men de kan med den eksisterende lovgivning ikke lukke dem. Og at politiet kan stresser hashklubberne er nu i øvrigt også en sandhed med modifikationer. Nogle af disse steder drives så professionelt og med brug af moderne teknologi og overvågningsudstyr, at man udmærket godt ved, hvornår politiet kommer, og derfor er den eksisterende lovgivning altså ikke nok. Der skal noget ekstra til.

Vi er af den opfattelse, at de to forslag, vi her behandler, indeholder de redskaber, der skal til. Det er også vores opfattelse, at de vilkår, som skal være opfyldt, før man kan gøre brug af det, danner en god balance. Det er ikke værktøjer, der kan bruges i tide og utide. Der skal noget til, for at man kan anvende dem, og det finder vi er helt rimeligt.

Måske skal der i nogle situationer ligefrem for meget til. Således er det en forudsætning for, at forbud kan udstedes, at politiet forinden har givet en advarsel. Jeg er for så vidt slet ikke uenig i, at det naturligvis er sådan, det skal gøres i et retssamfund, men jeg savner i bemærkningerne til lovtæksten en retningspil om, hvad indholdet i en sådan advarsel skal være, og særligt – og det

er det væsentlige i denne sammenhæng – hvor lang tid før, en sådan advarsel skal gives, inden man kan skride til forbudet. Det skulle jo nødt blive sådan, at advarslen kommer til at virke som en unødigt forsinkelse. Det må vi have opklaret, om ikke i dag så undervejs i udvalgsbehandlingen.

En anden ting, der heller ikke står lysende klart, er systemet omkring prøvelsesadgangen. Misforstå mig ikke. Selvfølgelig skal den person, over for hvem et forbud er udstedt, have adgang til at kræve forholdet forelagt for en domstolsprøvelse. Det er helt naturligt, og det er jo sådan set også ret udførligt beskrevet i bemærkningerne til L 234. Men man fortsætter så med at slå fast, at forholdet også kan påklages til Justitsministeriet, altså at der kan ske en administrativ rekurs.

Jeg er fuldt bekendt med reglerne om administrativ rekurs, og jeg ved også godt, at det almindelige retsprincip er, at administrativ rekurs skal være udtømt, før man kan gå til domstolene. Men uklarheden opstår ved, at der i dette lovforslag jo netop udtrykkeligt gives en hjemmel til domstolsprøvelsen. Hvorfor så bemærkningerne om administrativ rekurs?

Hvis det skal forstås således, at lovforslaget giver hjemmel til domstolsprøvelsen, uden at den administrative rekurs skal være udtømt, hvorfor så have bemærkningerne? Det virker for at sige det ligeud lidt bøvl og unødvendigt. Hvis det derimod skal forstås således, at den administrative rekursmulighed skal være udtømt, ja, så kan det sådan set nok godt være en logisk følge af almindelige retsprincipper, men så burde det vel også fremgå lidt klarere af loven. Også det mener jeg skal uddybes under udvalgsbehandlingen.

Der er altså en række uklarheder i lovforslaget, også flere end dem, jeg har nævnt her, og det skal vi naturligvis have dyrket. Men det ændrer altså ikke ved det grundlæggende, nemlig at Det Konservative Folkeparti er meget positivt indstillet over for lovforslaget.

Så er der boligministerens forslag, og boligministeren kan sidde roligt i stolen, Det Konservative Folkeparti skal nok støtte forslaget, men jeg kan altså ikke lade være med at sige, at der er usædvanlig meget luft i det forslag. Forslaget indeholder jo reelt kun to elementer, nemlig at man præciserer, at overtrædelsen af sådan et forbud er en ophævelsesgrund, og en nyskabelse, nemlig den, at en udlejer rent faktisk ved lov på-

lægges i visse situationer at gøre brug af ophævelsesadgangen.

Det er den første del af det, jeg mener er luft. Det er jo i virkeligheden kun en afart af den ophævelsesadgang, der allerede er i lovgivningen, nemlig anden brug af det lejede end det aftalte, altså anden brug end det, der fremgår af lejekontrakten.

Og jeg er helt på det rene med, at her har problemet indtil nu været det bevisbyrdemæssige. Man kan ikke gå ned i fogedretten og få gennemført en ophævelsessag på grundlag af ophævelsesadgangen på anden brug af det lejede end det aftalte, fordi det kræver en større bevisbyrde.

Men når vi nu her gennemfører justitsministerens forslag, hvor man altså kan få et forbud, kan få en bødestraf for at overtræde forbudet, så burde det jo være nok med det. Hermed har man skaffet den dokumentation, det bevis, der skal til, for at man også i denne her sammenhæng kan bruge den almindelige bestemmelse, der allerede er i lejelovgivningen. Det er altså i bund og grund unødvendigt at indføre denne ekstra præcisering.

Så tilbage er i boligministerens forslag i virkeligheden ikke andet end det ene element, at en udlejer altså pålægges at gøre brug af ophævelsesadgangen i visse tilfælde. Det kan også være relevant nok. Det støtter vi. Men man havde ikke behovet at skrive andet i boligministerens forslag end det ene element.

Men summa summarum: Vi er meget positivt indstillede, vi skal nok støtte forslagene; men der er altså nogle ting, som vi lige skal have afklaret undervejs i udvalgsbehandlingen.

Knud Erik Hansen (SF):

Disse to sager handler om to områder, nemlig boligområdet og retsområdet, og da fru Anne Baastrup ikke kan være til stede, skal jeg også komme med bemærkninger til lovforslag nr. L 234 på hendes vegne, og jeg skal gøre det kort.

I SF er vi klar over, at det er et problem, at vi kan have aktivitet i lokaler, som kan genere naboerne, og i virkeligheden også kan genere hele bydele ganske meget, hvis aktiviteten er omfattende, og det er vigtigt, at man kan gribe ind over for sådanne gener.

Vi ser imidlertid også i forslaget nogle store problemer med at finde en balance, således at vi sikrer retsprincipperne. Hvornår kan det her bruges, således at vi ikke bryder med nogle vigtige retsprincipper?

Som vi ser forslagene og høringssvarene, er vi ikke sikre på, at man har fundet den rigtige balance, og det vil vi gerne kigge nærmere på i udvalget. Så vores støtte til det første lovforslag nr. L 234 er det, at det vil vi gerne se på. Vi vil gerne være med til at afklare, om vi nu har fundet den rette balance, således at vi ikke også bryder retsprincipper.

Til det andet – om muligheden for opsigelse – kan man sige, at det jo er en følge af det første forslag og er tæt knyttet til det. Det indebærer for os tilsvarende, at der er nogle ting, vi skal have afklaret. Der ligger nogle meget vage og bløde formuleringer om, hvornår ting er væsentlige og ikke væsentlige, som vi synes det er vigtigt at få nærmere præciseret, så at vi ikke kommer ud og laver nogle opsigelser, uden at der faktisk er berettiget grund til, at man opsiger folk. Det opfatter vi som en ganske alvorlig handling, hvis man får mulighed for det.

Egil Møller (DF):

De to lovforslag får Dansk Folkepartis fulde støtte, og som bekendt havde Folketinget førstebehandling den 30. marts i år af et beslutningsforslag fra Dansk Folkeparti om at lukke ejendomme og lejemål, hvorfra der drives hashklubber.

De to lovforslag, vi nu har til førstebehandling, følger mange af de intentioner, som fremgår af Dansk Folkepartis tidligere beslutningsforslag. Lovforslagene, vi nu har til behandling, vil forbedre de gældende regler for ophævelse af lejemål og ophold i bestemte lokaler. Herved får hashklubber og andre former for organiseret kriminalitet vanskeligere ved at udøve deres virksomhed.

Det er politikernes opgave at lovgive til fordel for de lovlidige borgere, således at sikkerheden for den enkelte borger gøres så optimal som overhovedet muligt. Derfor er det uacceptabelt, at kriminelle skal forpste tilværelsen for den enkelte borger og skabe utryghed i nærmiljøet.

Jeg vil gerne spørge justitsministeren, om lovforslaget også omhandler den omfattende kriminelle virksomhed, der foregår på Christiania.

Endelig vil jeg påpege, at det er i samfundets interesse, at hashklubber og anden kriminel virksomhed fjernes, og bør det derfor ikke også være en samfundsmæssig pligt at holde den udlejer skadesløs, som uforvarende er kommet i den situation, at hans lokaler bliver anvendt til ulovligt formål? Har ministeren forståelse for det synspunkt?

Og hvis lovforslag nr. L 234 endelig skal forbedres, så bør ordet *kan* i fjerde linje i § 1 erstatte med ordet *skal*. Vil ministeren være med til denne skærpelse?

Til slut vil jeg udtrykke ønsket om, at alle kræfter samles om et tryggere Danmark, og at alle gode kræfter forenes i at bekæmpe og straffe kriminelle handlinger. Disse lovforslag er et skridt i den retning, og Dansk Folkeparti støtter naturligvis begge lovforslag.

Sonja Albrink (CD):

I CD er vi helt enige i, at man selvfølgelig fra samfundets side skal gøre det fornødne for at bekæmpe kriminalitet og opretholde fred og orden for borgerne.

Derfor er vi også enige i, at der naturligvis bør gøres noget for at bekæmpe disse hashklubber, hvis større og større udbredelse jo er den egentlige grund til disse to lovinitiativer, som har en snæver indbyrdes sammenhæng.

Men fordi vi er enige i, at der bør gøres noget, er det ikke altid, vi er enige i den måde, tingene skal gøres på. Forslaget her er altså konstrueret på en måde, som bør give anledning til lidt eftertanke, netop fordi det griber ind i nogle helt grundlæggende rettigheder, nemlig retten til privatliv, retten til at forsamlе sig og da egentlig også retten til at råde frit over sin ejendom. Og selv om man naturligvis ikke skal kunne beskæftige sig med kriminalitet i ly af disse grundlæggende rettigheder, skal myndighederne altså ikke have mere vidtgående beføjelser, end hvad formålet kræver.

Jeg er også klar over, at det, jeg nu fremhæver, jo nok ikke er det, man kan kalde et typisk eksempel. Men læser man justitsministerens forslag, skal man altså lægge særlig mærke til, at forbud jo også vil kunne nedlægges med hensyn til private boliger, og det er selvfølgelig en forudsætning, at betingelserne i øvrigt er opfyldt. Et sådant forbud har som konsekvens, at en eventuel ægtefælle eller samlever til den kriminelle ikke vil kunne modtage besøg af venner og veninder i sit eget hjem, heller ikke selv om ægtefællen eller venner intet har med de kriminelle aktiviteter at gøre, nogle aktiviteter, som jo ikke engang behøver at foregå, mens ægtefællen er hjemme. Og tilsvarende vil eventuelle børn heller ikke kunne modtage besøg af venner og bekendte.

Som sagt er der måske tale om et noget atypisk eksempel, men ikke desto mindre synes jeg, at det er meget velegnet til at illustrere, at vi ta-

ler om en meget principiel lovgivning, som indebærer mulighed for meget vidtgående indgreb. Og derfor mener jeg også, at vi har en forpligtelse til at drøfte karakteren og intensiteten af de indgreb, der her lægges op til, inden vi vedtager den.

Og hvorfor er disse lovforslag – dvs. både retsforslaget og boligforslaget – så nødvendige? Er det ene bare opfundet for at kunne legitimere det andet? For hvis man ser på politiets eksisterende muligheder for at bekæmpe systematisk, strafbar virksomhed i de bestemte lokaler, så findes der jo i retsplejeloven udmærkede regler for at ransage sådanne lokaler og mulighed for at pågribe eventuelle gerningsmænd, som måtte befinde sig der. Blot det nødvendige mistankegrundlag er til stede, også selv om gerningsmændene så skulle finde på at vende tilbage den ene gang efter den anden, ja, så er reglerne altså fortsat anvendelige.

I virkeligheden er det vel blot et spørgsmål om ressourcer, for at politiet til stadighed skal kunne opfylde sin indsats mod et bestemt sted, og efter CD's opfattelse skal det ikke være resourcehensyn, som legitimerer indgreb i grundlæggende rettigheder. Så må man i stedet tilvejebringe de nødvendige ressourcer.

Med hensyn til boligforslaget er det jo bemærkelsesværdigt, at der også her rent faktisk i forvejen er anvendelige regler i den respektive lovgivning. Der er nemlig hjemmel til at opsigе personer, som gør sig skyldig i systematisk, kriminel virksomhed fra de pågældende lokaler. Det reelle problem er derimod et bevismæssigt problem, da ikke mange omkringboende vil vidne i disse sager.

Her er et problem, som vi har respekt og forståelse for i CD. Vi mener nemlig, at det er til stor skade, hvis bestemte personer eller grupper grundlæggende kan ændre magtstrukturer i samfundet gennem trusler mod eventuelle vidner.

Derfor går vi også fortsat ind for, at anonyme vidner skal tillades i de danske retssale, men det er altså samtidig en meget principiel diskussion. Mange kan nemt komme ind på en glidebane, hvis det viser sig, at samfundet – i dets iver efter at beskytte borgere mod at skulle fremkomme med deres klage – i stedet bemyndiger sit eget magtapparat til at foretage ret intense indgreb i grundlæggende rettigheder for at kunne levere de nødvendige beviser uden at inddrage andre. Det er som sagt det, vi gerne vil have sikkerhed for under udvalgsbehandlingen.

Vi er dog som bekendt ikke helt fremmed over for sådanne foranstaltninger i CD, lad mig f.eks. bare nævne rockerloven i sin tid. Men alligevel er der altså en vigtig forskel her, for rockerloven var jo i bund og grund begrundet i hensynet til de omkringboende, som jo reelt til tider var i egentlig livsfare. Denne meget konkrete livsfare er altså ikke til stede her. Her er tale om aktiviteter, som i høj grad kan være generende og gøre folk utrygge, og som vi da meget gerne skulle komme til livs på en eller anden måde.

Hvis jeg skal konkludere, er vi enige i, at der bør gøres noget på det her område, men vi vil efter CD's opfattelse gerne have undersøgt, hvorledes det her kan strikkes sammen eller skrues sammen, om det skal være, før vi endeligt meddeler vores stilling ved anden og tredje behandling.

Niels Helveg Petersen (RV):

I Det Radikale Venstre er vi enige i sigtet med disse forslag. Sigtet er at bekæmpe hashklubber, som har bredt sig, og hvor anden kriminalitet ofte følger med, og hvor vi har set, at disse hashklubber i en del tilfælde har været til meget betydelig gene for uskyldige omkringboende.

Derfor støtter vi forslagene. Vi skal selvfølgelig nøje vurdere også i udvalgsarbejdet, om det er de rigtige midler i alle detaljer, der er fundet frem. Det siger sig selv.

Men lad mig så sige, at jeg var meget forundret over hr. Karsten Nonbos indlæg. Jeg var forundret over tonen i det, den meget harcelerende tone, især på baggrund af at der jo ikke var nogen konstruktive ideer til, hvad man ellers skulle gøre. Jeg er helt enig med fru Lissa Mathiasen i det. Det var nærmest, som om hr. Nonbo var blevet i dårligt humør eller havde fået dårlig samvittighed over at være enig i noget, som regeringen fremlagde.

Jeg glæder mig da over, at der er nogle af hr. Karsten Nonbos partifæller i de byer, hvor problemet eksisterer, som varmt støtter et indgreb, og som netop har været blandt de første til at påpege, at det nuværende regelsæt ikke var tilstrækkeligt, helt på linje i øvrigt med politi og anklagemyndighed.

Frank Aaen (EL):

Der er tale om særlove, der giver en lang række retssikkerhedsmæssige problemer, og vi ser den her lov om forbud mod besøgende i bestemte lokaler helt i forlængelse af den såkaldte rocker-

lov, som vi også klart afviste. Vi vil ikke være med til den slags særlovgivning.

Vi er enige med Advokatrådet, der har udtrykt, at politiet allerede har de fornødne redskaber til at bekæmpe de kriminelle handlinger, det her retter sig imod, men det dokumenteres ikke på nogen måde, at man i dag i tilstrækkelig grad bruger den lovgivning, der allerede eksisterer, over for de her forhold.

Lejeloven giver rig mulighed for at opsiges lejemål, hvis lejer udviser en sådan adfærd, at andre beboere udsættes for uacceptable gener i form af fysisk og psykisk vold eller trusler herom eller generende støj. For så vidt angår lejemål omfattet af erhvervslejeloven eller lov om leje af almene boliger, er der også rige muligheder for at smide en lejer ud på grund af generel utryghed, forråelse af miljøet i eller omkring ejendommen eller lignende, og en udlejer kan ophæve et lejemål, der benyttes til andre formål end det, der er aftalt.

Vi ser derfor ikke nogen grund til yderligere stramninger. Der er rige sanktionsmuligheder. Der er beboerklagenævn, og sager kan indbringes for boligretterne.

Det er en lovgivning her, der bygger på en meget vidtgående fortolkning af Højesterets dom fra august 1999, hvor Højesteret siger, at grundlovens § 79 ikke forhindrer, at der fastsættes regler ved lovgivning, som begrænser forsamlingsfriheden uden at være rettet mod en forsamlings meningstilkendegivelser, såfremt begrænsningen sker, siger Højesteret, til beskyttelse af andre væsentlige interesser, herunder andres liv og velfærd.

Det er meget vidtgående at sige, at det, vi her taler om, er i den kategori, og det er ikke uden grund, at Rigsadvokaten i sit høringssvar giver udtryk for, at bestemmelsen i § 1, stk. 4, hvor forbudsordningen søges afbalanceret over for den grundlovssikrede forsamlingsfrihed, vil kunne give anledning, som Rigsadvokaten siger, til en vis usikkerhed ved håndhævelsen.

Det er uigennemskueligt, hvornår man faktisk er omfattet af forbudet, og hvornår man ikke er omfattet. Rigsadvokaten problematiserer også, om det vil være muligt at føre bevis for, at den besøgende vidste eller burde have vidst, at der var nedlagt et forbud. Og det er uklart, hvordan de strafbare handlinger skal være fastslået. I sit høringssvar foreslår Statsadvokaten, at det er en forudsætning for forbud, at de strafbare forhold på et eller andet tidspunkt bliver fastslået ved en advarsel, en bøde eller en dom. Det tages

der overhovedet ikke højde for i lovforslaget fra justitsministeren. Det følger af bestemmelsen, at forbudet kan nedlægges, selv om strafbare handlinger ikke er fastslået ved dom. Man kan altså få et forbud, uden at der er en dom.

I det hele taget er bestemmelsen om, at der gives mulighed for at forbyde besøgende på baggrund af en formodning om, at der er tale om en virksomhed, der systematisk indebærer strafbare handlinger, så upræcis, at det næppe er foreneligt med princippet om, at enhver er uskyl-dig, indtil det modsatte er bevist.

Formuleringen om, at der skal være tale om aktiviteter, som kan medføre ulemper og utryg-hed hos omkringboende, er efter vores opfattelse heller ikke så præcis, at man kan sige, at der er tale om en klar lovhjemmel til at gennemføre de foreslåede indgreb.

Konsekvensen af at vedtage de forslag, der er til behandling, vil være, at man kan få nedlagt forbud mod at modtage besøgende i sit hjem, man kan blive idømt bøde, man kan blive smidt ud af sin bolig uden at være dømt for noget som helst og uden, at domstolene har taget stilling til sagens indhold. Derfor er forslagene her helt og aldeles uacceptable.

Jann Sjursen (KRF):

Kristeligt Folkeparti hilser regeringens initiativ til at begrænse kriminelle aktiviteter velkom-men, men vi må samtidig konstatere, at forslagen ikke er tilstrækkelige.

Forslagene er bl.a. affødt af den seneste tids debat om de såkaldte hashklubber, hvor der ikke kun foregår hashalg men også en række andre kriminelle aktiviteter. Herudover har beboerne i Sommerstedgade på Vesterbro i Køben-havn ønsket bedre mulighed for at få fjernet pro-stitutionsmiljøet fra gaden. Beboerne dér føler sig generet af de prostituerede.

Regeringen har nu besluttet at komme bebo-erne til hjælp, og det er for så vidt godt nok. Men hovedproblemet med specielt lovforslag nr. L 234 er, at det udelukkende betragter hashklubber, rufferi m.v. som et ordensproblem. Hvis der er et ordensproblem, så kan der udstedes et forbud. Hvis der er fred og ro, så kan man bare fortsætte med sine kriminelle aktiviteter, eller hvis man har placeret sig i et i forvejen råt miljø, så kan man stort set også få lov til at være i fred.

Det vil reelt blive konsekvensen, frygter vi, af regeringens lovforslag. Og på den måde kan man sige, at det i virkeligheden i praksis fører til en legalisering af den kriminalitet, der foregår i

dag, bare den altså foregår »tilstrækkelig diskret og tilstrækkelig ordentligt«. Og det krænker ær- lig talt vores retsfølelse.

Regeringen oplyser jo selv i bemærkningerne til lovforslag nr. L 234, at de hidtidige erfaringer har vist, at en øget politimæssig indsats mod de personer, der har tilknytning til hashklubberne, kræver betydelige ressourcer uden at det sikrer, at den systematiske strafbare aktivitet i lokaler- ne ophører.

Vi synes også, det er et temmelig stort ansvar at lægge over på borgerne, der er naboer til så- danne lejemål. Hvis politiet ved, at der foregår systematisk strafbare handlinger, så skal en poli- tiindsats efter Kristeligt Folkepartis opfattelse altså ikke alene være afhængig af borgernes kla- gelyst eller klageevne.

Efter lovforslag nr. L 231 skal udlejer kun kunne ophæve lejemålet for at sikre god orden. Igen er det åbenbart ikke nok, at lejemålet rent faktisk fungerer som base for systematisk straf- bare handlinger. Når det gælder lejeforhold, men- ner Kristeligt Folkeparti, at den bedste løsning ville være at give politiet mulighed for, efter gentagne advarsler og en retskendelse, at opsige et lejemål i lejers sted, når boligen fungerer som hashklub eller i øvrigt huser systematisk krimi- nelle aktiviteter.

Vi er egentlig ikke specielt interesseret i at ramme de besøgende, men først og fremmest dem, der har rådighed over lokalet, for det er dem, der scorer kassen. Derfor kunne man lige- som vende det om og sige, hvorfor skal det så ikke i virkeligheden være strafbart at *modtage* besøgende i stedet for især at fokusere på de be- søgende.

I den sammenhæng er det også vigtigt, at det bliver lettere at straffe udlejere, der ved, at de udlejer til hashklubber, massageklinikker m.v. Det er her, de store penge findes.

Vi er derfor meget interesseret i at vide, om man i forbindelse med forbud vil foretage un- dersøgelse af udlejers eventuelle økonomiske in- teresser i aktiviteterne, og hvilke tiltag man i så fald kan gøre.

Vi vil også gerne høre, hvor meget man fore- stiller sig, der skal til, før betingelsen »egnet til at medføre ulempe og utryghed hos omkringbo- ende« er opfyldt. Bemærkningerne er efter vores opfattelse uklare på det punkt. Det samme gæl- der bevisproblemer med hensyn til kravet om systematiske strafbare handlinger. Hvordan forestiller man sig dette løst i praksis?

Med disse ord har jeg også sagt, at vi fra Kristeligt Folkepartis side ser problemer i de fremsatte lovforslag, og at vi vil granske disse nærmere i forbindelse med udvalgsarbejdet, hvorfor vi i dag ikke er i stand til at tilkendegive en egentlig stillingtagen til de to fremsatte forslag, og specielt det lovforslag, som er fremsat af justitsministeren.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til partiernes ordførere for – synes jeg – en meget positiv og konstruktiv modtagelse af de lovforslag, vi fra regeringens side har fremsat for at dæmme op for og yderligere søge at bekæmpe det problem, som mange borgere oplever, når en hashklub har taget bolig i deres nærområde og skaber den forråelse af boligmiljøet, af nærmiljøet, som ordførerne har været inde på.

Det er jo også rigtigt, at loven her har en mere generel karakter. Debatten har i høj grad samlet sig om hashklubber, som har været et stigende fænomen og et stigende problem ikke mindst her i København, men også i andre af vores større byer, men loven omfatter jo også andre typer af kriminalitet bl.a. rufferi og ulovligt hasardspil, som kan have samme karakter, som også hr. Jann Sjørnsen var inde på, i retning af at skabe angst og nervøsitet for borgere i en ejendom eller i et kvarter, hvor denne her systematiske kriminalitet udfoldes fra.

Her har vi valgt en lovteknik, en måde at gribe problemet an på, på baggrund af en høring af Københavns politidirektør og af Statsadvokaten for København og af Rigsadvokaten, og det underer mig lidt, at Venstres ordfører ikke følte anledning til at drage ind i sine overvejelser, hvad budet så kunne være, hvis det ikke skulle være det her.

Hr. Nonbo sagde, at politiet bare må benytte de instrumenter, der allerede er gældende for politiet i kampen mod kriminalitet. Hr. Nonbo nævnte, at politiet jo måtte ransage og stresse de her hashklubindehavere, og jeg forstod også, at man skulle benytte sig af de andre bestemmelser, som politiet har, om f.eks. beslaglæggelser osv.

Det er, som om hr. Nonbo ikke har taget del i debatten, måske heller ikke har drøftet det med folk, der arbejder i den praktiske politiindsats over for det her fænomen. Det er jo sådan, som det også fremgår af lovforslag nr. L 234, at der er foretaget en systematisk politimæssig indsats.

Der er tilrettelagt en operativ handlingsplan for Københavns Politi mod hashklubber, med ransagninger, med forsøg på beslaglæggelser, men hver eneste gang politiet kommer, ja, så er problemet, som hr. John Vinther var inde på, at de benytter sig af videoovervågningskameraer, de benytter sig af meldesystemer, så når det ses, at der kommer politi i kvarteret, så sørger man for, at der er begrænsede mængder af f.eks. hash eller andre ulovlige effekter i lokalerne. Man har fjernlagre, så man kan sikre, at man kan få forsyningerne frem til lokalet i de perioder, hvor man synes, at der ikke er risiko for, at politiet møder frem.

Det er jo dér, hvor både Rigsadvokaten og Statsadvokaten og Københavns politidirektør siger, at vi har brug for et yderligere element til at få bragt det her til standsnings i de lokaler, hvor det er foregået systematisk i en længere periode, så beboerne i den ejendom kan få fred og ro.

Dér er det altså ikke nok, for eksemplerne er jo talrige på, at politiet har været ude, man har givet bødeforlæg, man har brugt de straffebestemmelser, man allerede har. Men det lukker ikke hashklubben. Den genopstår, umiddelbart efter at politiet har forladt den, fordi de indgreb, vi her har med at gøre, ikke er indgribende nok til, at det kan bringe den ulovlige aktivitet til ophør.

Så jeg håber, at Venstre vil overveje de gode råd, vi her har fået fra politietaten og fra den overordnede anklagemyndighed.

Jeg synes også, jeg gerne vil lægge til, at den måde, vi har valgt at angribe det her, ikke blot i det lovforslag, jeg selv har fremsat, men også i det, som er fremsat af by- og boligministeren, specielt L 234, bygger på nogle af principperne, vi har fra det, vi populært kalder rockerloven, men vi kender det også fra restaurationsloven, hvor politiet har mulighed for at kunne nedlægge forbud mod, at man tager ophold i en restauration, eller at man tager ophold i en ejendom, hvorfra der tidligere har udgået den her utryghedsskabende aktivitet, som vi så under den store nordiske rockerkrig.

Jeg tror, hr. Nonbo må give mig ret i, at rockerloven har virket, og jeg tror også, hr. Nonbo er bekendt med fra sit eget virke i dansk politi, at restaurationslovens muligheder for at kunne nedlægge forbud mod besøg i en restauration har en virkning. Og det er faktisk de samme principper, som gør sig gældende i lovforslaget her. Så det er altså ikke ukendt, og det er heller ikke ukendt for politiet at administrere disse

lovgivninger, de bestemmelser, vi bl.a. har i de to pågældende love, rockerloven og restaurationsloven.

Jeg var glad for meldingerne fra den konservative ordfører, som jo var en entydig tilslutning til de to lovforslag. Der var nogle mere teknisk betonedede spørgsmål fra hr. John Vinther, som jeg skal give svar på. Det ene vedrører spørgsmålet om, hvorvidt politiet skulle give en advarsel ved sit første besøg, hvis man ser, at der på stedet pågår den her ulovlige aktivitet. Der kom en tilkendegivelse fra hr. John Vinter om, at det støttede man.

Karakteren af den advarsel består i, at politiet optager en rapport på stedet. Her ser man altså, at der sælges hash, at der ryges hash, at der foregår en ulovlig aktivitet. De, der kan straffes for overtrædelserne, bliver naturligvis straffet efter de almindelige bestemmelser, men politiet meddeler så, at det her har en karakter, hvor denne lov kan bringes i anvendelse. Her udstedes der nu en advarsel om, at politiet kommer igen, og det meddeler man, at man vil gøre inden for en overskuelig fremtid. Hvis der så fortsat foregår den her aktivitet, vil man bringe lovens bestemmelser om at nedlægge et forbud mod besøg i det bestemte lokale i kraft.

Der er ikke nogen tidsfrist indbygget i loven, men politiet har naturligvis mulighed for i forbindelse med afgivelsen af advarslen at tilkendegive, at man vil komme inden for en nærmere afgrænset periode.

Vedrørende det andet spørgsmål, der knytter sig til den administrative rekurs, den administrative prøvelse af et nedlagt forbud og det andet alternativ, nemlig at gå direkte til domstolene, er det valgfrit for den pågældende, om man vil benytte sig af en administrativ prøvelse, eller om man vil gå direkte til en domstolsprøvelse, sådan at sagen skal indbringes til prøvelse for de danske domstole for at se, om betingelserne er opfyldt efter loven. Men her er det jo vigtigt, at det ikke er noget, der har opsættende virkning, for hvis det havde det, ville den ulovlige aktivitet jo blot fortsætte i den periode, hvor sagen verserede ved domstolene.

Så det har ikke opsættende virkning. Forbudet har umiddelbar virkning, og det tror vi fra regeringens side er helt afgørende.

Jeg har forstået på SF's ordfører, at SF endnu ikke har gjort op, hvordan man vil forholde sig til lovforslaget. Jeg er grundlæggende enig i de hensyn, som hr. Knud Erik Hansen tilkendegav, nemlig at de retssikkerhedsmæssige hensyn er

helt afgørende, og at vi ikke bryder grundlovs-sikrede rettigheder og grundlæggende retsprincipper. Jeg mener, at de tilstrækkelige hensyn er taget, de er gennemgået ganske nøje i L 234, både forsamlingsfrihedsbestemmelsen og, når det drejer sig om boligen, ukrænkeligheden.

Til hr. Egil Møller, som stillede spørgsmålet om det her var bestemmelser, der kunne anvendes overalt i Danmark, herunder også i Christiania, er svaret, at der ikke er nogen geografisk afgrænsning af rækkevidden, ud over at loven alene gælder for Danmark og ikke for Færøerne og Grønland. Så når betingelserne er opfyldt, ja, så kan loven naturligvis også anvendes bl.a. i Christiania, hvis det er politiets opfattelse, at loven her kan have en virkning.

Fru Sonja Albrink fra CD var også inde på en række retssikkerhedsmæssige hensyn, der bl.a. knyttede sig til, at det her kan omfatte private boliger. Det er ikke det typiske. Vi ved, at det typiske er, at det foregår i nedlagte erhvervslejemål, i kældere, i tidligere forretninger, men der er også eksempler på, at det foregår i private boliger, derfor også hensynet til, at vi ikke sætter folk på gaden fra deres bolig, fordi der er foregået denne her ulovlige hashhandel.

Det drejer sig selvfølgelig også om øvrige beboere, både ægtefæller, samlevende og eventuelle børn. Og der er jo indbygget i loven, at man må have lov at modtage besøgende, når det drejer sig om nærtstående besøgende. Familie, forældre der kommer på besøg fra provinsen, må naturligvis aflægge besøg. Men hverken den, der har råderetten over lejemålet, eller andre, der bebor lejemålet lovligt – og det er helt afgørende – må modtage besøgende af form af venner og bekendte. For hvis man gjorde det, ville man fuldstændig udhule værdien af muligheden for at kunne kontrollere det forbud, som er nedlagt af politiet.

Jeg tror, at CD vil ende med at have samme synspunkt, når vi har haft lejlighed til at drøfte nærmere under udvalgsbehandlingen. Jeg ser frem til, at vi vil få en konstruktiv udvalgsbehandling og drøftelse også med CD på det felt.

Til hr. Jann Sjursen skal jeg sige: Jeg har svært ved at forstå logikken i hr. Sjursens argumentation og ræsonnement for, at vi med lovforslaget her nærmest legaliserer typer af kriminalitet som hashsalg og rufferi. Jeg har svært ved at se noget galt i, at vi ud over de kriminaliseringer, der er af den type lovovertrædelser i dag, som kan straffes og også bliver straffet, også har en lovbestemmelse til, at man kan nedlægge for-

bud for at få bragt denne her kriminalitet til op-hør, så der ikke foregår en systematisk virksomhed fra nogle lokaler. Jeg har meget svært ved at se, at det skulle kunne virke, som om der her var tale om en form for legalisering af de strafbare handlinger.

Derfor kan jeg sige, at jeg selvfølgelig gerne vil drøfte det yderligere med hr. Sjursen under udvalgsbehandlingen, men jeg har det klare udgangspunkt, at der her er et supplement til allerede gældende straffebestemmelser, vi har for de kriminaliteter, som det her omfatter.

By- og boligministeren (Lotte Bundsgaard):

Jeg vil også gerne sige mange tak for de mange positive tilkendegivelser til lovforslaget. Jeg er glad for, at så mange er enige i, at vi skal gøre noget for at sikre, at man kan bo et trygt sted, at man i sit nærområde kan være tryk, og at man ikke bliver generet af hashbuler.

Der var flere, der var inde på den enkeltes retssikkerhed – justitsministeren også – så blot en kort kommentar. Det er afgørende, at vi finder balancen mellem den enkeltes retssikkerhed, og at vi skal beskytte de mennesker, der bor omkring den enkelte, som både fru Lissa Mathiasen, fru Sonja Albrink og hr. Jann Sjursen og mange andre var inde på.

Så vil jeg svare to konkrete medlemmer af Folketinget, der kom med spørgsmål til mit lovforslag. For det første vil jeg sige til hr. John Vinther, at hr. John Vinther står heroppe og siger, at det er usædvanlig megen varm luft.

Jeg tror helt ærligt ikke, at den enkelte lejer, der bor ved siden af en hashbule, synes, at det er usædvanlig megen varm luft. Tværtimod tror jeg, at den enkelte lejer, der bliver groft generet af at have en hashklub ved siden af, hvor vedkommende selv bor, synes, at det er ret fornuftigt, at vi her strammer op på to områder, nemlig sikrer hjemmel til ophævelsen og præciserer over for ejeren, at han eller hun har ansvaret for at holde ro og orden i ejendommen. Det vil sige, at lejerne har en mulighed for at kræve lejenedsættelse, hvis ejeren ikke gør det. Det tror jeg faktisk ikke at den enkelte lejer synes er varm luft, tværtimod.

Så siger hr. Frank Aaen, at vi i dag har rige muligheder via den gældende lovgivning. Her vil jeg gerne sige, at det, der er problemet, jo er, at man har haft meget svært ved at føre vidner og bevis på det her område. Nu indfører vi en klar hjemmel i lovgivningen til at sige, at hvis man har fået forbudet, så kan man også bruge

det til at kunne få hashbulen lukket eller til at smide lejeren, der har hashbulen eller hashklubben, ud. Og det synes jeg faktisk er en ret god idé.

Derudover præciserer vi som sagt også udlejerens forpligtelse til at holde ro og orden. Det vil sige, at hvis lejerne ikke synes, at udlejer lever op til sin forpligtelse til at holde ro og orden, hvis udlejer lader en hashklub blive, så kan man kræve huslejenedsættelse. Det synes jeg faktisk er gode opstramninger af lovgivningen, som kan være med til at sikre det, vi alle sammen er enige om, nemlig at man der, hvor man bor, skal have tryghed. Man skal ikke generes af hashklubber, som gør, at man har en utryk hverdag. Tværtimod skal vi sikre, at den enkelte har tryghed i hverdagen, og det er bl.a. det, vi gør med de her to lovforslag.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti har vi jo haft meget stor interesse for det her forslag. Vi har siden 1998 prøvet at få noget igennem på det her område, og nu ser det ud til, at det lykkes ved regeringens hjælp, så det er vi glade for.

Men jeg vil da godt lige uddybende spørge om et par ting omkring forslaget som helhed. Vi er lidt skeptiske over for, om det vil hjælpe så meget med hensyn til strafdelen, altså det forhold, at man i første omgang kun straffes med bøde, hvis man opholder sig det pågældende sted, og at man i gentagelsestilfælde kun kan få fængsel i maks. 4 måneder. Der vil jeg godt spørge justitsministeren: Hvad er den normale straf, man i gennemsnit får ved domstolene, hvis strafferammen er 4 måneders fængsel? Den er mig bekendt ikke særlig stor.

Så vil jeg godt spørge, og det er uddybende, i forhold til den del, der vedrører Christiania, for vi kan nok godt blive enige om, at det vel er den største hashklub i København overhovedet og det største problem i virkeligheden: Vil den her lov kunne bruges i forhold til Christiania, og hvordan tænker regeringen, at det rent praktisk skal foregå i forhold til den meget store hashklub, man må sige er på Christiania?

(Kort bemærkning).

Jann Sjursen (KRF):

Det var justitsministerens bemærkning om, at dette lovforslag på ingen måde legaliserer hashklubber eller de kriminelle aktiviteter, der foregår dér. Det er jeg sådan set med på, og det er

selvfølgelig vigtigt at fastholde et begrebsapparat, alle er enige om, hvis indhold er.

Men når jeg alligevel sagde, at det i praksis kan virke som en legalisering, så er det, fordi vi er af den opfattelse, at det kan det i praksis komme til at virke som, uanset lovgivningen i øvrigt, forstået på den måde, at i de hashklubber m.v. og i de klubber, hvor der spilles hasard, og på de massageklinikker, som endvidere kan findes på forskellige lejemål, hvor tingene foregår i det, man i gåseøjne kunne kalde i god ro og orden, ja, der finder lovgivningen her ikke anvendelse. Og det var sådan set bare det, der var min pointe, hverken mere eller mindre.

(Kort bemærkning):

Egil Møller (DF):

Jeg kan forstå, at justitsministeren er enig med Dansk Folkeparti i, at det er urimeligt, at disse kriminelle handlinger finder sted i mange udlejede lokaler. Jeg stillede så justitsministeren et spørgsmål, som jeg ikke fik svar på. Det var: Har man forståelse for, at den udlejer, der ganske uforvarende er kommet i den situation, at der er foregået kriminel virksomhed i hans lejlighed, som han udlejer, så også bliver holdt skadesløs?

(Kort bemærkning):

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg skal først sige til hr. Jann Sjursen, at når jeg angreb eller tog udgangspunkt i, at hr. Jann Sjursen selv brugte udtrykket, at »uanset om det virker som en legalisering eller er en legalisering – for mig at se kommer det ud på det samme, om det fremstår eller det er – så opleves det jo af befolkningen stort set som det samme«, så er det meget vigtigt for mig at sige, at de almindelige straffebestemmelser for hashhandel, hashrygteri, andre former for narkokriminalitet over til rufferi, alfonseri, ulovlige hasardspil osv., er det naturligvis en almindelig politimæssig opgave effektivt at retshåndhæve de bestemmelser. Det mener jeg politiet gør.

Når vi kommer dertil, at vi har en organiseret virksomhed af hashhandel, af rufferi, bordelvirksomhed osv., hvor rufferen står for driften af det her, så antager det en anden karakter, som ud over det, at det er strafbare handlinger, også er meget, meget stærkt generende for andre beboere i en ejendom i et kvarter. Og så er det, at de almindelige, individuelle straffebestemmelser, vi har over for den, der kan straffes, ikke er nok til at bringe det til ophør, og det er dér, hvor det at kunne nedlægge forbud mod, at andre

kommer i de lokaler, kan sikre, at denne her systematiske virksomhed, i hvert fald med større sikkerhed, kan bringes til ophør end de bestemmelser, de indgrebsmuligheder, som politiet har efter straffelovgivningen og retsplejeloven i dag.

Jeg håber, at Kristeligt Folkeparti vil gå med ind i den logik og den tankevirksomhed, for jeg synes, at den anden, som hr. Sjursen gav udtryk for, var at forville sig ud på et vildspor. Det er jo ikke sådan, at den almindelige politimæssige indsats mod de her typer af lovovertrædelser på nogen måde skal svækkes.

Til de to spørgere fra Dansk Folkeparti skal jeg sige, at strafniveaueet jo fastlægges af domstolene. Udgangspunktet er her, at det er bøde, og ved gentagelse er det en fængselsstraf op til 4 måneder. Hvor domstolen vil lægge bødeniveaueet er jo altså et anliggende for domstolene, det skal jeg ikke som justitsminister her fra Folketingets talerstol gå ind og fastlægge.

Til spørgsmålet om Christiania: Jeg tror, at enhver ved, at det, der er behov for på Christiania, er, at vi gennemfører det, som et meget stort flertal i Folketinget er enige om, nemlig lovliggørelsen af Christiania. Det er en proces, der er langsigtet. Nogle kan have større tålmodighed end andre, men jeg kan for mit eget vedkommende sige, at min tålmodighed ikke er stor.

Jeg støtter fuldt og helt op om den indsats, Københavns Politi udøver i forhold til Christiania for at understøtte lovliggørelsen, men jeg tror, at enhver ved, det ikke er nok.

Denne lov vil heller ikke have den store indvirkning på den ulovlige hashhandel fra Christiania. Det har den almindelige politimæssige indsats, som foregår, og så den lovliggørelsesproces, som finder sted under det arbejde, som foretages af forsvarsministeren og Forsvarsministeriet.

(Kort bemærkning):

Jann Sjursen (KRF):

Jeg tror, at befolkningens holdning eller opfattelse af tingenes tilstand på det her område generelt er, at de kriminelle aktiviteter, der foregår i hashklubberne, en 60 af slagsen måske her i Københavnsområdet har det været opgjort til på et tidspunkt, på massageklinikker osv., kan foregå i ganske almindelig ro og orden. Der sker stort set ikke noget.

Det er for mig at se ikke en kritik af politiets indsats. Den er blevet skærpet på nogle af de her områder i de senere år, og det hilser vi også fra Kristeligt Folkepartis side med glæde, men virk-

somheden, om jeg så må sige, i hashklubberne, på massageklinikkerne og for så vidt også vedrørende hasardspil, er der fortsat, og den er vokset i de senere år.

Derfor må det opleves krænkende for retsfølelsen, at de to lovforslag, som regeringen her kommer med i dag, sætter ind i det omfang, der, om jeg så må sige, opstår uorden i gaderne. Så skal man lige pludselig sætte ind. Det er sådan set igen det, der er min pointe. Det kan godt være, ministeren mener, at jeg er på vildspor, men jeg tror faktisk, at de almindelige borgere i Danmark har den opfattelse, at indsatsen på området burde række videre end til blot at sikre god ro og orden.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jamen vi er enige i, at der bør stå »skal« i forslaget, og at det bør være en indsats, der også retter sig imod hashhandel osv. generelt og ikke bare, hvis der er uorden. Så vi er enige med Kristeligt Folkeparti i den holdning.

Jeg synes ikke helt, at jeg fik svar på spørgsmålet omkring strafniveauet. Uanset at det ikke er justitsministeren, der bestemmer, hvad straffen skal være, så ved ministeren vel meget godt – og det var det, jeg spurgte om – hvad man normalt vil få af straf, hvad gennemsnitsstraffen, hvis man ser kriminalitet svarende til det her, er, når der er en strafferamme på 4 måneder.

Justitsministeren ved jo også udmærket godt, at strafferammen for voldtægt er langt, langt højere, end gennemsnitsstraffen rent faktisk ender med at blive. Og derfor er der også sat et arbejde i gang fra Folketingets side, fra regeringens side, for at undersøge, hvordan det kan hænge sammen. Derfor efterlyser jeg sådan set, at ministeren svarer på, om det ikke er problematisk, at strafferammen kun er 4 måneder i gentagelses-tilfælde. Er det særlig afskrækkende for dem, der driver de her hashklubber og kommer der?

(Kort bemærkning).

Egil Møller (DF):

Ja, så prøver jeg så for tredje gang at stille et direkte spørgsmål til justitsministeren, og det lyder: Vil man holde den udlejer, som uforvarende er kommet i den situation, at hans lokaler bliver anvendt til et ulovligt formål, skadesløs? Det må jo være i samfundets interesse, at man bekæmper kriminalitet, og så må det jo også være i samfundets interesse, at man holder lovlydige

borgere fri for ansvar, og at man i givet fald erstatte et tab.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg kan anbefale hr. Sjursen at aflægge et besøg hos Københavns Politi. Jeg synes, hr. Sjursen gang på gang gør sig meget klog på, hvad politiet gør af indsats. Jeg synes da, det kunne måske være tiltrængt med et lille besøg hos Københavns Politi og en samtale med de folk, der gør en kæmpeindsats på områder, hvorom hr. Sjursen jo her i Folketinget gang på gang siger, at der foregår for lidt, at det går i den rigtige retning, men at det stadig væk ikke er nok. Den sang har jeg jo hørt så mange gange.

Det er klart, at jeg som justitsminister ganske ofte mødes med både politiets ledelse og politiets organisationer, og jeg kan så bare måske som indledning introducere hr. Sjursen til det, som Københavns Politi bl.a. gør.

Når det drejer sig om handel med mennesker, herunder også mennesker, der kommer ind i den københavnske prostitutionsverden, ligger der en samlet handlingsplan fra politiets side for den politimæssigt operative indsats. Det gør der også, når det drejer sig om hashklubber og den ulovlige aktivitet, som vi her taler om.

Og kunne vi så ikke sige, at næste gang, vi taler om det her, så har hr. Sjursen aflagt et besøg og talt med nogle rigtige, virkelige folk, der arbejder ude i marken, fremfor at jeg skal stå og bekræfte det standpunkt og det synspunkt og de erfaringer, jeg selv har draget af den meget tætte kontakt med politiet, for det ville gøre tingene meget lettere. Så ville vi tage udgangspunkt i en fælles virkelighed og i, hvad der faktisk foregår.

Det er ikke rigtigt, at politiet ikke foretager en patruljering og en effektiv retshåndhævelse i forhold til de her meget alvorlige kriminaliteter.

Når det er nødvendigt, som også Rigsadvokaten, Statsadvokaten har sagt, at supplere allerede eksisterende kriminaliseringer og straffebestemmelser på det her område med mulighed for at kunne nedlægge et forbud mod at tage ophold for andre i de her ejendomme, boliger og lokaler, så er det, fordi de indgrebsmuligheder, vi har i dag, ikke kan stoppe det, når det har antaget den her systematiske karakter. Det er derfor, at vi skal have de her nye bestemmelser, og jeg vil selvfølgelig med hr. Sjursen yderligere drøfte under udvalgsbehandlingen, hvornår bestemmelsen kan bringes i anvendelse. Vi er jo ikke uenige om målet, det har hr. Sjursen også

sagt allerede i starten af sin ordførertale her i dag.

Til hr. Skaarup skal jeg sige om, hvornår et strafniveau virker afskrækkende for folk: Altså jeg tror, at hr. Skaarup er bekendt med mange forskellige lovovertrædelser, som vi jo alle kan komme til at kende, både på færdselslovsområdet, på restaurationsområdet og på området med euforiserende stoffer, og jeg har et stærkt indtryk af, at både bødestraf og også i gentagelsestilfælde frihedsstraf er ret afskrækkende virkemiddel, også i det her tilfælde.

Til hr. Egil Møller må jeg henvise spørgsmålet om de her erstatninger til den videre drøftelse i udvalget.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Jann Sjørnsen. Hr. Peter Skaarup for sidste gang.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg kan oplyse justitsministeren om, at det ikke er mange måneder siden, at det er i dette år, jeg rent faktisk aflagde Station 1 et besøg. Det var godt nok uden kamerahold og uden stor mediedækning, men det var et flere timers besøg, hvor jeg både havde samtale med stationslederen og andre, som arbejder med de sager her. Så det besøg har jeg faktisk aflagt. Det var ganske informativt, og det betød også, at jeg har meget stor respekt for politiets indsats.

Så det her skal ikke ses som en kritik af politiet. Hvis man kan kritisere nogen, er det regering og Folketing for ikke at sørge for, at politiet får ressourcer nok og får de nødvendige midler til at kunne foretage den effektive retshåndhævelse, som ministeren her står og siger at politiet rent faktisk gør.

Politiet har f.eks. for ikke ret lang tid siden i forbindelse med at kunne bekæmpe handel med kvinder efterlyst mulighed for at kunne forbedre efterforskningsindsatsen ved at få adgang til telefonaflytning osv., osv., noget, som ministeren endnu ikke har taget initiativ til at sikre, bl.a. fordi regeringen ikke har villet støtte Kristeligt Folkepartis forslag herom.

Så kom ikke her og sig, at jeg ikke ved noget om det, og at politiet gennemfører en nødvendig og effektiv retshåndhævelse. Det gør de ikke, alene af den grund at de fra Folketingets og regeringens side ikke har fået de nødvendige midler, hverken økonomisk eller i forhold til retsplejeloven og straffeloven

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg mener grundlæggende, at vi skal passe på, at det her ikke bliver for sløvt, og det er derfor, jeg fokuserer lidt på strafferammerne. Jeg synes ikke, det er særlig afskrækkende, hvis der først i gentagelsestilfælde kan blive tale om fængselsstraf. Det er ikke særlig afskrækkende, og det er i hvert fald for noget, der er for lidt, når vi taler om 4 måneder som strafferamme. Det er vi åbenbart ikke enige om, og jeg kan bebude, at vi vil stille ændringsforslag i forbindelse med udvalgsbehandlingen vedrørende det her punkt.

Så vil jeg godt lige holde fast i den diskussion om Christiania. Justitsministeren siger ligesom, at det her ikke kan gøre ret meget ved Christiania-problematikken; men problemet er jo, at de henved 60 hashklubber, der er i København, efter politiets oplysninger i stort omfang får deres leverancer af hash fra Christiania. Så hvis man kunne gøre noget ved Christiania, var vi jo nået et godt stykke hen ad vejen.

Svenskerne brokker sig også over, at Christiania er hovedleverandør til deres marked, så derfor: Kunne justitsministeren ikke gøre noget ved Christiania og sikre, at de retter sig efter lovgivningen derude? Det vil det her forslag medføre, hvis det bliver justeret lidt.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg var glad for, at hr. Sjørnsen fik lejlighed til at komme op og få rettet det, som var et klart hovedindtryk af det, som hr. Sjørnsen sagde i sit andet indlæg, nemlig at politiet gjorde for lidt, når det drejede sig om bekæmpelse af de almindelige overtrædelser af bestemmelserne om rufferi, alfonseri og i øvrigt omkring overholdelse af lov om euforiserende stoffer og narkotikaområdet. Nu var det så ikke længere et spørgsmål om viljen fra politiets side, men et spørgsmål om ressourcerne.

Jeg er glad for at kunne sige til hr. Sjørnsen og til andre, der måske ikke helt kan erindre det, at vi i øjeblikket har et politiforlig, der giver politiet de bedste økonomiske rammer, dansk politiet nogen sinde i historien har haft. Vi har i øjeblikket den største politistyrke, dansk politiet nogen sinde har haft i Danmarkshistorien. Så kan man jo altid spørge, hvornår nok er nok. Og der er det så, at hr. Sjørnsen mener, at når nu hr. Sjørnsen af forskellige grunde ikke kom med i politiforliget, så beklager hr. Sjørnsen, at det er ikke nok endnu.

Jeg kan sige, at jeg mærker en ret stor tilfredshed hos politiet og politiets organisationer med de økonomiske rammer og de ressourcer og det mandskabsantal, der i kraft af et stort flertal i Folketinget, inkluderet også de to store borgerlige partier, er skabt mulighed for at kunne gennemføre her for et halvandet års tid siden, og det er jeg selvfølgelig utrolig glad for.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslag nr. L 231 henvises til Boligudvalget, og at lovforslag nr. L 234 henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

23) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 136:

Forslag til folketingsbeslutning om øget retssikkerhed ved behandling af asylansøgninger i Flygtningenævnet.

Af Knud Erik Hansen (SF) m.fl.
(Fremsat 1/3 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Karen Jespersen):

Forslagsstillerne bag beslutningsforslaget ønsker, at der i forbindelse med Flygtningenævnets behandling af asylsager gennemføres en række ændringer med henblik på at øge retssikkerheden ved behandlingen af asylsager i Flygtningenævnet.

Regeringen kan ikke støtte forslaget, kan jeg godt sige med det samme, fordi vi faktisk mener, at vi har et system, der fungerer godt, og at det tilgodeser retssikkerheden.

Forslagsstillerne ønsker bl.a., at der etableres en ankeinstans for Flygtningenævnet. Jeg vil gerne i den forbindelse slå fast, at asylansøgere i

dag behandles i to instanser, først i Udlændingestyrelsen og derefter i alle tilfælde af afslag på asyl i Flygtningenævnet.

Flygtningenævnet er et domstolslignende organ, der er uafhængigt af regeringen. Flygtningenævnet beskikker en advokat for asylansøgeren, medmindre asylansøgeren selv har antaget en advokat. Asylansøgeren og advokaten har inden nævnsmødet mulighed for at sætte sig ind i sagens akter og det foreliggende baggrundsmateriale, ligesom de inden nævnsmøderne kan mødes under tilstedeværelsen af en tolk, der taler ansøgerens modersmål eller et sprog, denne behersker.

Under nævnsmødet har asylansøgeren og den beskikkede advokat mulighed for mundtligt at fremlægge sagen for nævnet. Der er tale om en meget grundig procedure såvel i Udlændingestyrelsen som i Flygtningenævnet.

Det er rigtigt, som forslagsstillerne påpeger, at Flygtningenævnets afgørelse er endelig. Men både Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet er som administrative instanser omfattet af de almindelige forfatningsretlige regler. Det betyder blandt andet, at såvel Udlændingestyrelsen som Flygtningenævnet er ansvarlige for, at de sager, styrelsen og nævnet behandler, oplyses på en forsvarlig måde. Hertil kommer, at Flygtningenævnet kan genoptage en sag, hvis der fremkommer nye væsentlige oplysninger, der kan føre til en ændret vurdering af sagen.

Det er på den baggrund regeringens opfattelse, at den nuværende ordning fungerer tilfredsstillende og retssikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Regeringen mener ikke, at der er behov for at indføre et treinstanssystem for behandling af asylsager. Det er svært at se, at en yderligere instans kunne give en større retssikkerhed end den eksisterende. Alle de garantier, der med rimelighed kan kræves opfyldt, findes allerede i den nuværende ordning. Indførelsen af en tredje instans ville også medføre en alt for langtrukket og unødigt ressourcekrævende sagsbehandling, og hvem skulle i øvrigt bedømme, om tredjeinstansens afgørelser er korrekte? En ny fjerde instans?

Hvad angår et andet punkt, nemlig forslaget om at ændre Flygtningenævnets sammensætning så de to ministerierepræsentanter erstattes af yderligere en repræsentant udpeget af Dansk Flygtningehjælp og en repræsentant udpeget af Advokatrådet, er det regeringens opfattelse, at den nuværende sammensætning af Flygtningenævnet tilgodeser de fundamentale retssikker-